



Nordisk  
ministerråd

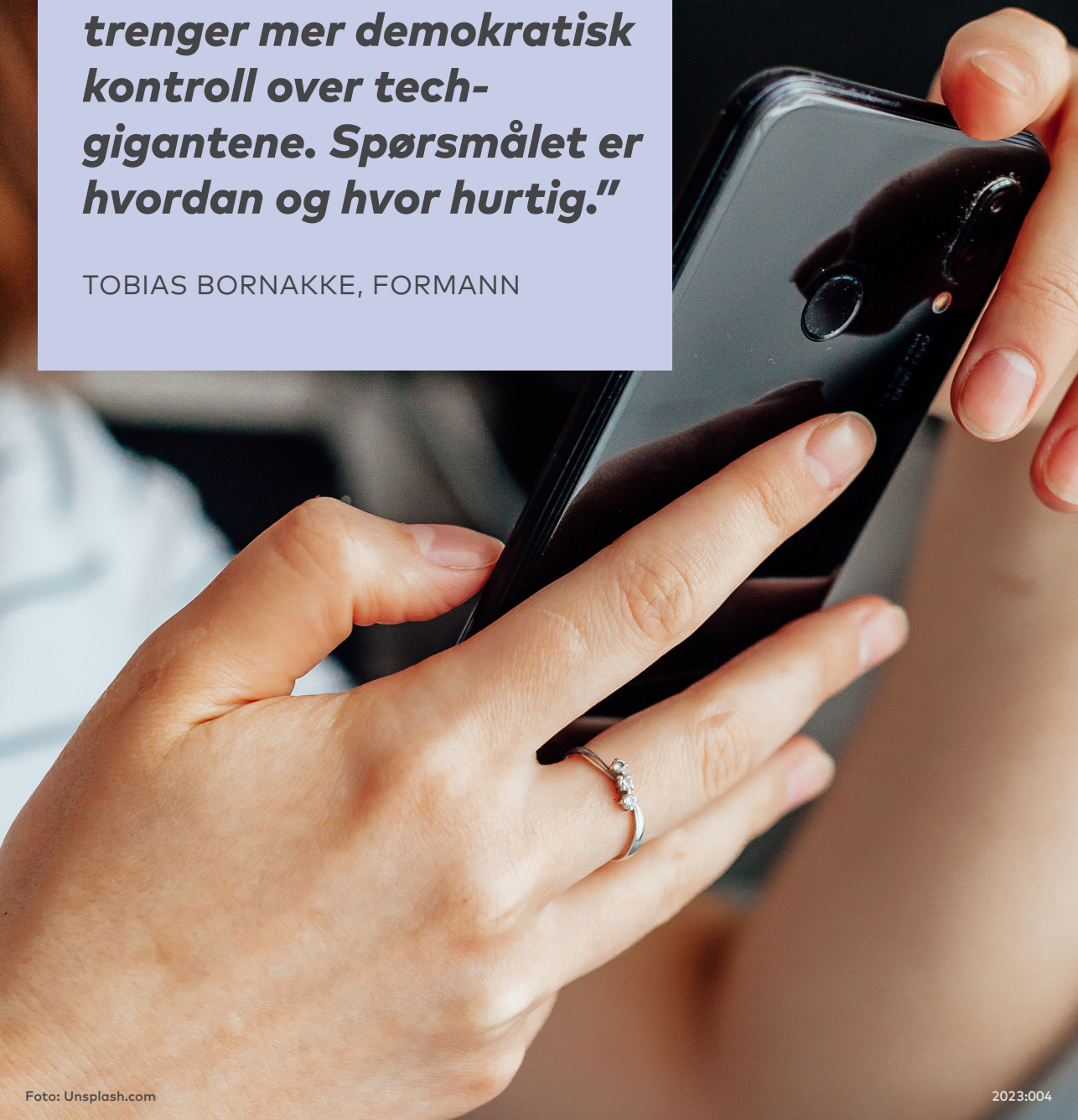
# **En nordisk tilnærming til demokratisk debatt og Big Tech**

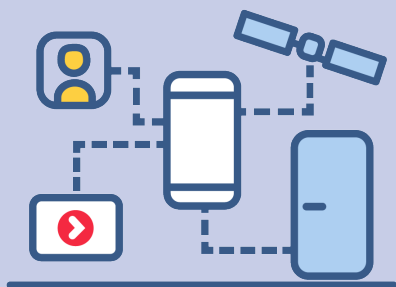
Anbefalinger fra den nordiske tankesmien  
for teknologi og demokrati

”

***”Det store spørsmålet er ikke lenger om vi trenger mer demokratisk kontroll over tech-gigantene. Spørsmålet er hvordan og hvor hurtig.”***

TOBIAS BORNAKKE, FORMANN





Store teknologiselskapers nettbaserte plattformer som Facebook, YouTube, Instagram, TikTok og Twitter er blitt integrerte deler av den demokratiske infrastrukturen. De gjør det mulig å knytte kontakter over hele verden, opprette nye interessefellesskap, og er populære informasjonskilder. I tillegg til alle de positive mulighetene de har, kan nettplattformer og algoritmene de bruker også være skadelige for demokratiet og de offentlige debattene.

Hatefulle ytringer på nettet kan få visse grupper i samfunnet til å trekke seg ut av den offentlige debatten, mens spredning av feil- og desinformasjon kan true åpen og saklig demokratisk debatt. Dette kan føre til polarisering. Det er en kjent sak at moderering av innhold er minimal for mindre språk som de nordiske, noe som understreker et større behov for å fokusere på disse problemene,

spesielt for sårbare grupper som barn og ungdom. Ettersom offentlig granskning ofte blir motarbeidet aktivt av plattformene, kommer imidlertid mesteparten av den innsikten vi har om hvordan disse plattformene opererer fra lekkasjer fra tidligere ansatte i teknologiselskapene.

Vår visjon for Norden er å være en forent teknologi-demokratisk region der innbyggere kan utfolde og ytre seg gjennom åpne og informerte offentlige debatter på ulike områder. Vi ønsker at Norden har et årvåkent statlig tilsyn over den demokratiske infrastrukturen, noe som styrker de allerede robuste nordiske offentlighetene. De nordiske landene deler lignende kulturer og veletablerte demokratiske verdier, noe som gir en mulighet til å styrke demokratiene selv når de i økende grad finner sted på nettet.

# VISJON

Vi ønsker at folk i Norden skal fortsette å ha sunne og livlige demokratiske debatter. Derfor har vi følgende visjon:

1. Vi ønsker at de nordiske landene skal bli en forent teknologi-demokratisk region.
2. Vi ønsker at de nordiske landene skal ha aktive og digitalt kompetente innbyggere.
3. Vi ønsker at de nordiske landene skal ha tilgang til mangfoldige og troverdige digitale plattformer og interesse-fellesskap.
4. Vi ønsker at de nordiske landene skal ha åpne og informerte offentlige debatter.
5. Vi ønsker at de nordiske landene skal ha et årvåkent og velinformert tilsyn over de store teknologi-plattformene.

# ANBEFALINGER

Sammen bør de nordiske landene være en drivkraft for en mer aktiv og åpen tilnærming til hvordan vi lar store teknologiselskaper påvirke våre samfunn og demokratier i Norden, Europa og globalt. Den nordiske tankesmien for teknologi og demokrati foreslår følgende nordiske anbefalinger for å beskytte og styrke den demokratiske debatten i de store teknologiselskapenes tidsalder:

**Vi anbefaler** at de nordiske myndigheter etablerer et nordisk senter for teknologi og demokrati for å bidra til håndhevelse av europeiske teknologiforskrifter og lovgivning.

**Vi anbefaler** at de nordiske landene beskytter barn og ungdoms velvære og sikkerhet på nettet ved å kreve verifikasjon av alder, kreve særlige funksjoner for foreldre, og presser på for mer borgerkontroll.

**Vi anbefaler** at de nordiske landene etablerer et nettbasert knutepunkt for kunnskapsutveksling om digital informasjon- og medieforståelse samt for understøttelse av lærere.

**Vi anbefaler** at de nordiske landene utvikler og tester strategier for å støtte frivillige som tilrettelegger for nettgrupper der demokratisk debatt utfolder seg.

**Vi anbefaler** at de nordiske landene fremmer innovasjon og implementering av teknologi som støtter åpen, digital offentlig debatt for å skape alternativer til de store nettbaserte plattformene.

**Vi anbefaler** at nordiske offentlige kringkastere gis et sterkt digitalt mandat for tilstedeværelse på internett, innholdsskaping og utvikling av plattformer for demokratisk nettdebatt.

**Vi anbefaler** at de nordiske landene trapper opp støtten til uavhengige faktasjekk-organisasjoner med ekspertise i å motarbeide feil- og misinformasjon.

**Vi anbefaler** at de nordiske landene presser på for bedre innholdsmoderering i Norden og større åpenhet rundt modereringspraksis for å sikre åpen og god moderering i Norden.

**Vi anbefaler** at de nordiske landene iverksetter en midlertidig nordisk arbeidsgruppe for å utrede mottiltak mot de risikoene som kan komme fra desinformasjon generert av kunstig intelligens.

**Vi anbefaler** at de nordiske landene støtter uavhengige forskeres tilgang til plattformdata og algoritmer ved å etablere et senter for å hjelpe nordiske aktørers tilgang til plattformdata og for å veilede forskere i søknadsprosessen.

**Vi anbefaler** at Nordisk ministerråd for kultur bestiller en rapport annethvert år om tilstanden i de nordiske digitale demokratiene, som kan informere og styrke den offentlige debatten om utfordringer og muligheter i den digitale tidsalderen.





## Om den nordiske tankesmien for teknologi og demokrati

Nordisk ministerråd for kultur besluttet i 2021 å etablere den nordiske tankesmien for teknologi og demokrati av to årsaker: For å diskutere den økende påvirkningen fra sosiale medier og Big Tech på den demokratiske debatt i de nordiske landene, og for å anbefale mulige politiske tiltak for å beskytte og styrke det nordiske digitale demokratiet.

Tankesmien ble utnevnt i mai 2022 og består av 13 medlemmer fra hele Norden. Kulturministeriet i Danmark har sekretariatsbetjent tankesmien.

- Tobias Bornakke (formann), Danmark
- Anja Bechmann, Danmark
- Bente Kalsnes, Norge
- Carl Heath, Sverige
- Elfa Ýr Gylfadóttir, Island
- Fredrik Granlund, Åland
- Hanna Haaslahti, Finland
- Jákup Brúsá, Færøyene
- Martin Holmberg, Sverige
- Minna Aslama Horowitz, Finland
- Signe Ravn-Højgaard, Grønland
- Sumaya Jirde Ali, Norge
- Thorgeir Ólafsson, Island





Nordic Council  
of Ministers

Scan the code  
or visit  
[pub.norden.  
org/nord2023-  
004](https://pub.norden.org/nord2023-004)



# A Nordic approach to democratic debate in the age of Big Tech

Recommendations from the Nordic  
Think Tank for Tech and Democracy